

derschatten. Aangezien je op de laatste reisdag waarschijnlijk pas 's avonds vertrekt, kun je ook een deel van het bezoek aan Lima naar het einde van de reis verschuiven.

Lima

Goed om te weten: wie een tocht naar Tingo María plant, moet zich bewust zijn van de grote afstanden. Van Lima naar Tingo is het ongeveer 540 km met een hoogteverschil van bijna 9000 m! Overnachten kun je in het sympathieke stadje Tarma op 3080 m hoogte. Een alternatief voor de heen- of terugweg is de op blz. 125 beschreven route via Canta – een voertuig met vierwielaandrijving wordt aanbevolen!

De reis van Lima naar Huancayo (310 km) is in een dag mogelijk. Wie de weinig interessante stad echter wil vermijden, vindt in Jauja en bij Concepción eenvoudige alternatieven om te overnachten. De weg van Huancayo naar Ayacucho is in de regentijd vaak onbegaanbaar. Naar Huancavelica kun je het best de smalspoortrein nemen. De verdere reis van daar naar Pisco of Ayacucho is alleen met terreinwagens mogelijk. Informeer in alle gevallen vooraf naar de toestand van de wegen!

Tijdschema

Lima (zonder heenreis): 1 dag
Centrale bergland: 3-5 dagen

2. Zuidkust en Arequipa

Het zuiden van Peru kan gemakkelijk het hele jaar door worden bezocht, maar het zee-water bereikt alleen in de zuidelijke zomer van november tot maart een dragelijke temperatuur – vooropgesteld dat je 18°C aangenaam vindt. De luchttemperatuur is hoog in de woestijn en wordt alleen af en toe door de Garúa-kustmist een beetje afgekoeld. In Arequipa kan het vanwege de hoge ligging in de zuidelijke winter ook een beetje frisser zijn. Overdag is het er meestal droog.

Arequipa

- • Islas Ballestas
- Líneas de Nazca
- Cañón de Colca

Goed om te weten: hoewel er langeafstandsbussen zijn die van Lima direct naar Arequipa rijden, moet je om de belangrijkste bezienswaardigheden te bezoeken voor het ongeveer 1000 km lange traject liever drie tot vier dagen uittrekken. De overwegend geasfalteerde Panamericana Sur verkeert in uitstekende staat, maar alleen het eerste deel van Lima naar Cañete is tweebaans. De eerste etappe leidt in de regel naar Pisco respectievelijk Paracas (circa 250 km). Van daar kun je in een dag verder naar Nazca rijden (circa 220 km vanaf Pisco), maar het is beter om nog een tussenstop in Ica te maken. Van Nazca naar Arequipa (circa 550 km) zijn er geen vliegverbindingen en de bussen rijden over het algemeen 's nachts. Als alternatief kan de terugreis naar Lima en van daaruit een vlucht naar Arequipa worden overwogen.

Het uitstapje van Arequipa naar de Colca-kloof duurt in de regel twee dagen. Het verblijf kun je eventueel verlengen, wat met name interessant is voor wandelaars. Houd echter rekening met de ongewone hoogte van meer dan 4600 m. De route Arequipa-Tacna (circa 380 km) kun je in één keer afleggen als je niet via Mollendo rijdt. Het is mogelijk om dezelfde dag verder te rijden naar Arica in Chili (56 km vanaf Tacna).

Tijdschema

Zuidkust (Lima-Arequipa): 4-5 dagen
Arequipa (stad): 1-2 dagen
Colca Canyon: 2-3 dagen

3. Cusco, Valle Sagrado en Machu Picchu

Voor Cusco en omgeving moet je de tijd nemen. 'Snelle' reizigers werken de stad en zijn omgeving in twee tot drie dagen af. Daarmee kun je weliswaar zeggen dat je er geweest

Op de Regenboogberg, die lange tijd onder een deken van ijs en sneeuw rustte

bent, maar de fascinatie van deze regio ontsluit zich pas na enige tijd. Voor de koloniale binnenstad van Cusco is een dag nauwelijks toereikend, al was het maar omdat met Sacsayhuamán en Kenko nog twee bijzonder bezienswaardige Incacomplexen in de nabije omgeving liggen, waarvoor ook zeker een halve dag moet worden gereserveerd – wie goed te voet is, kan ze via wandelpaden ook in een dag verkennen.

De meeste toeristen bezoeken de Valle Sagrado alleen in het kader van een dagtocht – en velen helemaal niet! Jammer, want de tocht van Cusco naar het 'heilige dal' behoort tot de landschappelijke, maar ook culturele hoogtepunten van elke Peru-reis. Je moet er zeker minstens een nacht doorbrengen, want intussen zijn er heel wat aangename overnachtingsgelegenheden bij gekomen, die niet alleen een rustiger slaap dan in Cusco beloven, maar ook zo'n 500 m lager liggen en

door hoogteziekte geplaagde toeristen een merkbare opluchting bieden.

- • Cusco en omgeving
- Valle Sagrado
- Machu Picchu

Goed om te weten: de beroemde Incastad Machu Picchu bereik je alleen met de trein of in het kader van een meerdaagse wandeling. De meeste bezoekers maken een dagtocht vanuit Cusco, maar alle treinen stoppen ook halverwege in Ollantaytambo, en er is zelfs een lijn die in Urubamba begint. Je kunt je reis naar Machu Picchu dus ook in de Valle Sagrado beginnen. Wie genoeg tijd heeft, kan ook een nacht in het weinig aantrekkelijke dorp Aguas Calientes aan de voet van de ruïnestad doorbrengen, hoewel de prijzen er schaamteloos hoog zijn. Het voordeel: je kunt langer bij de ruïnes blijven en de volgende dag nog-

zonder hieraan voedsel te onttrekken), bromelia-achtigen (ananasplanten) en orchideeën vind je vooral in de hogergelegen delen van het levelwoud.

Natuurparken

Bijna 200.000 km² wordt in Peru als natuurreservaat beschermd, wat neerkomt op meer dan 15% van het landoppervlak. De status van nationaal park hebben momenteel vijftien reservaten met een totale oppervlakte van meer dan 103.941 km², waaronder contrasterende landschappen als het Parque Nacional Cerros de Amotape in het noorden (zie blz. 337), het Parque Nacional Huascarán in de Cordillera Blanca (zie blz. 348) en het soortenrijke Parque Nacional Manú op de oostelijke hellingen van de Andes (zie blz. 386). Het met maar liefst 25.107 km² grootste nationale park van Peru werd pas eind 2004 gesticht: het heet Alto Purus en ligt in het centrale Amazonegebied aan de grens met Brazilië. Het 8690 km² grote Parque Nacional Yaguas, aangewezen in 2018, bevindt zich ook in de laaglanden van de Amazone. Verder zijn er vijftien *reservas nacionales* (onder meer aan de kust bij Paracas en bij het Titicacameer), negen *santuarios nacionales* en vier *santuarios históricos* (zoals Machu Picchu) naast 27 andere beschermde gebieden, die alle door het nationale instituut INRENA (Instituto Nacional de Recursos Naturales, inrena.gob.pe) in Lima worden bestuurd, en acht gemeentelijke beschermde gebieden voor inheemse volkeren (*refugios comunales*). Helaas zijn veel reservaten voor bezoekers moeilijk toegankelijk en beschikken ze meestal niet over de noodzakelijke infrastructuur. Mocht deze situatie in de toekomst veranderen, dan kan Peru zich spoedig tot een belangrijk reisdoel voor natuur- en ecotoerisme ontwikkelen.

Het aantal particuliere natuurparken is erg klein. Het eerste particuliere natuurgebied van Peru is het ecologische reservaat Chaparrí, 95 km ten zuidoosten van de stad Chiclayo. In de droge bossen van het reservaat leven

Wijdvertakt en adembenemend stroomt de Amazone door het oerwoud

op een oppervlakte van ruim 34.000 ha talrijke met uitsterven bedreigde soorten als de brilbeer, de guanaco, de pauw en de Andescondor. Bezoekers die in de lodge verblijven, kunnen deelnemen aan rondleidingen. Meer informatie: chaparrilodge.com.

Milieuproblemen

Ondanks enkele halfslachtige pogingen van de zijde van de regering is milieubescherming in Peru nog steeds geen echt thema. De sociale en economische problemen van het land zijn eenvoudig te groot. Nog altijd zien de meeste inwoners in de natuur geen bron die bescherming verdient, maar een bron die kan worden uitgebuit.

In de hoofdstad Lima stapelen de bergen afval zich op langs de straten van de oncontroleerbare sloppenwijken, dagelijks worden tonnen aan giftige gassen in de toch al grauwe lucht geblazen en de industrie laat zijn afvalwater meestal ongezuiverd in het grondwater stromen. Inmiddels moet een groot deel van de bevolking met tankwagens van drinkwa-

ter worden voorzien. Ook aan het Titicacameer is er een rioleringsprobleem: in Puno, bijvoorbeeld, worden de uitwerpselen gewoon in het meer geloosd, zodat de baai van Puno door de plaatselijke bevolking ondertussen schertsend 'pipi-caca-meer' wordt genoemd.

Peru behoort tot de belangrijkste vissersnaties ter wereld, maar het belang ervan neemt af, want de vangsten van de vissersvloot lopen terug – een gevolg van de roekeloze overbevissing. Zo strijden niet alleen de kleine vissers om hun bestaan, ook de banen in de visverwerkende industrie staan op de tocht. De belangrijkste bijdrage aan het nationaal inkomen levert als voorheen de mijnbouw en er worden steeds meer afgelegen bergregio's ontsloten om hier op grote schaal koper, zilver, zink, lood en goud te winnen. Om je de negatieve gevolgen voor de natuur voor te stellen, heb je niet veel verbeeldingskracht nodig.

De grootste vijand van het natuurlijk bos in het hoogland is de eucalyptus, die destijds door de Spaanse koloniale heren werd geïntroduceerd vanwege zijn snelle en rech-

te groei. Allang vormt deze uit Australië afkomstige boomsoort een bekend beeld in het Andeslandschap, maar helaas is de soort heel dorstig en nemen ze de omliggende planten het water af. Inheemse soorten als de polylepis, die vroeger overal te vinden waren, groeien tegenwoordig alleen nog op enkele beschermde plaatsen.

De meest in het oog lopende milieuproblemen zijn te vinden in de oerwoudregio Amazonas: hoewel de ontbossing hier nog niet zulke dramatische gevolgen heeft als in het buurland Brazilië, verdwijnen ook in Peru elk jaar honderdduizenden hectares tropisch regenwoud, zodat het bosoppervlak steeds kleiner wordt. Daarbij komt groeiende bevolkingsdruk, want de metropolen in het Amazonegebied behoren tot de snelst groeiende steden in heel Zuid-Amerika.

Niet alleen goudzoekers, die de rivieren met kwik vervuilen, maar ook de pioniers van de aardolieproductie dringen steeds dieper het regenwoud binnen, en de geplande wegverbinding van Lima naar Brazilië met de naam Transamazônica doet de rest.

Hoofdstuk 2

Zuidkust en Arequipa

Drukke stranden, vruchtbare rivieroases, waar naast groenten, katoen en fruit ook druiven voor heerlijke wijnen rijpen, faunarijke rotseilanden, waar ooit miljoenen zeevogels met hun uitwerpselen voor een guano-hausse zorgden, de grafcomplexen van de Paracascultuur met fijn geweeft textiel, geheimzinnige lijnen en tekeningen in het woestijnzand – het zuidelijke deel van de kust is allesbehalve een lege, verlaten woestijn. Over de Panamericana Sur gaat het van Lima door een onherbergzaam, maar zeer gevarieerd woestijnlandschap, dat zich uitstrekt tussen de kale hellingen van het kustgebergte en de woeste golven van de hier meestal koude Grote Oceaan.

Na ongeveer 1000 km bereik je Arequipa, dat vanwege zijn gebouwen van witte tufsteen ook La Ciudad Blanca ('De Witte Stad') wordt genoemd. Aan de voet van de twee majestueuze vulkanen Misti en Chachani vind je hier, op ongeveer 2400 m hoogte, een intacte koloniale oude stad met talrijke kerken en kloosters. Een dagreis verderop ligt de indrukwekkende Cañón de Colca, weliswaar niet de diepste kloof ter wereld, maar toch een van de diepste van Zuid-Amerika en in elk geval een bezoek waard – alleen de reis over de hoogvlakten en bergpassen is al een geweldige ervaring. De Cañón de Colca is een paradijs voor zowel ontspannen wandelaars als ervaren bergbeklimmers. De tour-opties variëren van lichte dagwandelingen tot uitdagende meerdaagse trektochten en topbeklimmingen.

*Wie hier aan Noord-Afrika denkt, heeft het mis:
deze zandduinen liggen in Zuid-Amerika,
om precies te zijn bij Ica*

TREKTOCHT IN HET PARQUE NACIONAL HUASCARÁN

Informatie

Begin: Huaraz **5** en omgeving

Duur: 1-5 dagen

Moeilijkheidsgraad: gemiddeld tot zwaar

Niet alleen bergbeklimmers, maar ook wandelaars en natuurliefhebbers komen in het Parque Nacional Huascarán volledig aan hun trekken. Wildromantische bergdalen nodigen uit tot een wandeling, hoewel het lopen vanwege de ongebruikelijk hoogte een beetje moeizaam kan gaan. Het aanbod varieert van eenvoudige dagwandelingen tot meerdaagse trektochten voor ervaren lopers, en alle routes belonen de inspanning met fantastische natuurervaringen. Hieronder volgt een selectie van wandelroutes, ingedeeld van zuid naar noord. Een wandelkaart van de Cordillera Blanca is ter plaatse verkrijgbaar.

Olleros-Chavín (3 dagen, 39 km): uitvalsbasis voor deze wandeling is het dorp **Olleros** (3450 m) ten zuiden van Huaraz. Van hier ga je eerst langs de Río Negro naar het dorp **Quisuar** (3800 m, 7 km) en dan verder naar de Quebrada Uquián, waar je bij **Sacracancha** (15 km) op 4050 m voor de eerste keer je tent kunt opzetten.

Via het **Laguna Collotacocha** bereik je de **Pampa Yanashallash** (4400 m, 22 km) en na nog een pittige 3 km de gelijknamige pas, met 4700 m het hoogste punt van de wandeling. Van hier gaat het bergafwaarts en bij het kruispunt van de **Quebradas Jatunruri en Shongo** (4100 m, 28 km) zijn weer goede mogelijkheden om te kamperen.

Op de derde dag leidt de weg verder naar **Chavín de Huántar** (zie blz. 339) op 3150 m. Onderweg heb je steeds weer prachtige uitzichten op de besneeuwde reus Huatsán (6395 m).

Pitec-Laguna Shallap/Laguna Cuchillacocha/Laguna Churup (dagtocht/meerdaagse wandeling): vanuit het dorp **Pitec** (3850 m) ten oosten van Huaraz kun je door de **Quebrada Shallap** naar het gelijknamige meer wandelen. Je steekt eerst over een brug de Río Quilcay over en gaat dan bergopwaarts naar een dalingang, herkenbaar aan een grote poort. Ongeveer 10 km voorbij deze poort bereik je het **Laguna Shallap** op 4300 m hoogte. De terugweg is hetzelfde.

Wie over drie tot vier dagen en een goede conditie beschikt, kan vanuit Pitec ook in de **Quebrada Quilcayhuanca** over een ongeveer 17 km lange en gedeeltelijk steile route naar het **Laguna Cuchillacocha** (4650 m) lopen.

Ideaal om aan de hoogte te wennen, is de kortere dagwandeling naar het **Laguna Churup**, die eveneens in Pitec begint. In ongeveer 2 uur bereik je het schilderachtige hooglandmeer.

Quebrada Ulta (dagwandelingen): de straat van Carhuaz naar Chacas aan de oostkant van de Cordillera Blanca leidt door de Quebrada Ulta. Enkele kilometers voorbij het dorp **Shilla** (3050 m) buigt rechts een weg af naar het **Laguna Auquiscocha** (4320 m) en het daarachter gelegen **Laguna Chequiacocha** (4420 m), een andere leidt naar het **Laguna Hualcacocha**, eveneens aan de voet van de bergreus Hualcán (6122 m). Vanaf alle drie meren heb je een fantastisch uitzicht op het Huascaránmassief.

Lagunas Llanganuco-Laguna 69 (dagwandeling, 14 km): boven de **Lagunas Llanganuco** (zie blz. 348) leidt een schitterende route door de **Quebrada Demando** omhoog. Een kampeerbord in een bocht van de weg markeert het begin van de wandeling. Door een klein mirtebos (*arrayanes*) ga je over een brug naar een hut (3900 m), vanwaar je rechts van de rivier verder loopt. Voorbij een noodshuilplaats bereik je de dalbodem (4050 m), aan je rechterhand leidt een kronkelpad naast een waterval omhoog naar een kleine pas (4400 m). Door een hooggelegen dal aan de voet van de Cerro Chacaraju (6112 m) bereik je na ongeveer 3 uur het **Laguna 69** (4600 m, 7 km). Op de terugweg heb je bij helder weer een prachtig uitzicht op de 6768 m hoge Huascarán.

Lagunas Llanganuco-Sta. Cruz (4-5 dagen, 50 km): deze klassieke tocht begint in Vaquería (3700 m) aan de oostkant van de Cordillera Blanca. Sommige wandelaars beginnen echter al bij de Lagunas Llanganuco (zie blz. 348) en leggen de 15 km langs de weg over de 4767 m hoge Portachuelo de Llanganuco te voet af. Vanuit **Vaquería** gaat het vervolgens bergafwaarts naar het dorp **Colcabamba** (3300 m, 3 km) en daarna in de Quebrada Huaripampa voortdurend omhoog. Bij de **Quebrada Paria** (3800 m, 13 km) en het **Laguna Morococha** (4600 m) liggen kampeerplekken.

Met uitzicht op de Taulliraju (5830 m) begint de klim naar de 4750 m hoge pas **Punta Unión** (21 km). Schitterende uitzichten op besneeuwde bergreuzen, die hoogten van zo'n 6000 m bereiken, zijn de beloning voor alle moeite. Na nog eens 5 km bereik je het dorp **Taullipampa** (4200 m, 26 km) in de buurt van de Alpamayo (5947 m), die als een van de mooiste bergen ter wereld wordt beschouwd. Omdat hij vanaf de hoofdweg niet te zien is, moet je zeker een omweg maken naar het zijdal. Door het dal van de Río Santa Cruz gaat het verder naar het **Laguna Jatuncocha** (3900 m). Bij het naburige **Laguna Ichiqcocha** (3840 m, 36 km) zijn weer kampeerplekken. De laatste dag ga je ongeveer 14 km bergafwaarts naar Cashapampa (2900 m), alwaar een busverbinding is naar Caraz (zie blz. 352).